

Stevanovich Svetlana Vasiljevna

Kemerovo State University (Russia)
stevan2000@rambler.ru

Chuyeva Ekaterina Nikolaevna

Kemerovo State University (Russia)
chuevakat@mail.ru

Features Of The "Freedom" Concept In Russian Rock Poetry

The article provides an overview of the interpretation of the "freedom" concept in Russian philosophy, history and philology. The peculiarities of the understanding of this concept in the poetry of Russian rock based on a study of contextual semantics of the concept "freedom", a comparative analysis with data dictionaries, and psycholinguistic experiments.

Key words:

"freedom" concept in
Russian rock poetry

The object of our study is an controversial for the Russian national picture of the world the "freedom" concept. In the history of cognitive linguistics can be noted scientists previously involved in the study of the "freedom" concept in the context of Russian national consciousness of language, Valentine Avraamovna Maslova (Maslova 2004) Vladimir Kolesov (Kolesov 2000), Anna Vezhbitskaya (Vezhbitskaya), etc. The aim of our study is to identify features the "freedom" concept in a Russian rock poetry. In the aspect, in which we studied the concept has not yet been addressed.

In the definition of the concept we are going after the V. A. Maslova, which treats the concept as the semantic education, noted linguocultural specificity and in some way characterizes the carrier of the specific ethnic culture. Concept does not directly arise from the meaning of the word, as a result of collision of the vocabulary word meaning to personal and national experience in humans (Likhachev). It is surrounded by emotional, expressive, evaluative halo (Maslova 2008).

While analyzing the concept, we rely on G. G. Slyshkin's technique because in our opinion, it takes into account all aspects of the analysis of the concept, namely:

1. Identify the semantics of the concept through an analysis of vocabularies.
2. Identify the value of the concept in the naive picture of the world using the association experiment.
3. Identify the semantics of the concept through analysis of literary texts (Slyshkin 2004).

Taking into account that the "freedom" concept is a socio-historical concept, we consider that it is necessary to generalize the experience of studying of this concept in Russian philosophy, history and philology. This phase of the study of the concept in its methodology used by N. D. Arutyunova (Arutyunova 2000) and S. Stepanov (Stepanov 1998).

To achieve this goal we needed to perform the following tasks:

1. To identify the main features of the "freedom" concept:
 - a) an analysis of lexicographical sources;
 - b) summarize the experience of philosophers, historians and philologists, researchers exploring the "freedom" concept in Russian culture.
2. Determine the specific features of the "freedom" concept in Russian rock-poetry:
 - a) to examine the contextual meaning of freedom on the material of lyrics of Russian rock groups;
 - b) To identify what features provided with the concept of "freedom" in the linguistic consciousness of the representatives of the youth subculture.

Carrying out the first problem it was revealed that the "freedom" concept has never held a dominant position in Russian national picture of the world. Freedom often admits by Russian people as the "outrage" and endowed with negative connotations. The philosopher I. S. Aksakov, who claimed that the political activity of people trims his spiritual freedom, marks this fact (Serbinenko 2006).

Historians G. P. Fedotov (Fedotov) and A. Amalric (Vezhbitskaya) speak of rejection and misunderstanding of freedom by Russian people in irthe works, they consider that the freedom requires a liability that Russian man does not want to take. Linguists V. V. Kolesov (Kolesov 2000) and A. Vezhbitskaya (Vezhbitskaya) also argue that freedom is not for Russians. Special treatment of the freedom is gained in the works of N. A. Berdyaev. He interprets this philosophical concept with a religious point of view and believes that a truly free person can be only by adopting all the laws of Christianity (Berdyaev 2005).

Implementation of the second problem allowed us to conclude that in the rock poetry and rock culture, the "freedom" concept is more important than in an all-Russian culture. The "freedom" concept in the lyrics of rock poets, in addition to

the dictionary, get new, not typical of the overall national picture of the world values. Meaning of the following values do not disagree with the dictionary:

1. Freedom is the political independence of the citizen in the state (4 texts from 50). Although the feature of rock poetry is ironic perception of political liberty as a fiction:

For example, the text of the song "Dead Season" (a group of "Civil Defense"):

*Достойны прецеденты, чтоб не было репрессий
Ни разу не бывало, чтоб не правил террор
История не знает, чтоб хоть раз была **свобода**
История не знает, чтобы не было фашизма...*

2. Freedom is unlimited space (2 texts out of 50). Such an understanding of the "freedom" concept can be found in the lyrics of "Liberty Street" ("The Cockroaches" Group):

*Я живу в чудесном городе земли на **улице свободы**.
Во все моря отсюда ходят корабли
И во все концы взлетают самолёты.*

3. Freedom is the possibility of self-determination and rejection of social stereotypes (5 texts from 50). This interpretation of "freedom" concept can be found in the lyrics of "I am absolutely free" ("Winnie the Pooh Feet" group):

*Я – абсолютно свободен,
Я могу быть любим.
Я могу быть ненавидим
И могу быть любим.
Я могу украсть
И могу раздать.
У меня есть свобода,
Я могу выбирать.*

4. Freedom is the independence of the internal systems and constraints (2 texts from 50). For example, in the song "Be Free" («Stab» group):

*Закрой глаза, забудь свой страх,
Порви оковы, снимь маску.
Тебе некуда больше бежать,
Почувствуй реальность, открой свой разум.
Ты больше не можешь скрывать эту боль,
Стань свободным, сломай преграды!
Стань свободным от чёрных идей,
Теперь ты знаешь, что тебе надо.*

5. Freedom in the rock-poetry is also seen as an abstract philosophical concept (3 texts from 50), while elevated to the rank of absolute values, such as in the lyrics of "Freedom" ("Lumen" group):

*За **свободу** можно второй раз родиться,*

*Сдохнуть тысячи раз, но не опуститься,
Бороться и драться, проиграть, но не сдаться,
Идти много лет, но всё же добраться.
Я задыхаюсь, мне всё теснее с каждым годом.
Я широко раскрыл глаза, но не могу найти **свободу**...*

Following features of the "freedom" concept are specific for the rock-poetry:

1. The freedom is death (7 of 50 texts). This understanding of freedom can be found in the lyrics "I am free" ("Kipelov" Group):

*Надо мною тишина, небо полное огня.
Свет проходит сквозь меня,
И я **свободен** вновь.
Я **свободен** от любви, от вражды и от молвы,
От предсказанной судьбы
И от земных оков...*

2. Understanding of freedom as a waiver of relationships with others was the frequency for the rock-poetry, but not noted in the lexicographical sources (5 texts from 50). For example, the text of the song "Freedom" ("Torba-na-croche" group):

*Осточертевшая возня –
Моя любовь! И где награда?
Ты со мной, но без меня.
И надо, надо повернуть на девяносто
Градусов. Пусть будет путь, пусть будет просто
Новым до мелочей.
Снова и опять ничей.
Свобода, здравствуй!*

3. Freedom is detachment from reality with drugs (with a negative connotation) (3 texts from 50). This meaning of "freedom" can be found in the lyrics of "Generation You" ("Psyche" group):

*Расширение сознания любыми возможными способами,
Вчера опять искали **свободу**, чуть не превысили дозу.
Закончить всё и начать опять. Я не могу остановиться!
Я хочу продолжать!*

4. Understanding of freedom as a financial security (with a negative connotation) (2 texts from 50). For example, the text of the song "Fed up" ("TV" group):

*Глотай слюну **свободы**,
Мечтай о стране святых бутербродов,
О новом шампуне для старых мозгов,
Всё очень просто – wash and go*

In addition to special values, rock-poets ascribe special properties to the "freedom" concept. Freedom is often described as a material substance, usually in a liquid state of aggregation with the taste of sweetness. Also, the authors of texts tend to personify the abstract "freedom" concept, giving it features of a living being.

After analyzing the literature on youth subcultural movements, we found that for the rock culture of "freedom" concept is one of the fundamental. However, each subculture makes its own, special signs in the value of the concept.

Psycholinguistic experiment conducted among young people, belonging to a subcultural movements (were interviewed 50 people aged 14 to 29 years), revealed the socio-cultural aspect in the understanding of "freedom" concept.

It turned out that the connotation of the concept "freedom" among the rock culture differ little from the dictionary, and almost did not reflect the values that we identified in the texts of rock poets. So when answering the question "What freedom means to you?" received 43 responses are not inconsistent with the data of dictionaries. Singular values, uncharacteristic for a common cultural understanding of freedom, it was noted only five:

1. Freedom is the wind and the road;
2. Freedom – the loss of every hope;
3. There is no freedom in life, it will come after death;
4. Freedom is when God Jah happy and sends us the sun, grass and joy;
5. Freedom is doing nothing, silence.

The following responses were received to the questionnaire on the relationship between freedom and death (most occurring in the interpretation of the texts of rock poets):

1. Truly free person can be only after death – 7 persons;
2. A person can be free in life – 19 people;
3. Death is the highest level of manifestation of freedom – 4 persons;
4. Death and the freedom are not linked – 20.

When answering the question "Do you think it is common in the texts of rock poets the idea of the relationship of freedom and death concepts?" recipients almost evenly divided between "yes" (24 persons) and "no" (21 persons) 2 people answered "did not notice" and three of the respondents were undecided.

When answering the question about the relationship with the government, 34 people thought that rock poets are averse to the government. Eight of the respondents answered that the rock-poet is not interested in the subject of state power. Seven people were undecided. And only one recipient is considered that the rock-poet are positive to the government.

As you can see, despite the fact that we interviewed young people consider themselves the representatives of rock culture, the interpretation of "freedom" is largely correlated with the dictionary meaning and do not reflect the particular

worldview. Perhaps these results can be explained by the fact that the installation of the sub-culture does not become more stable system of youth attitudes.

Bibliography:

Arutyunova, N. D. 2000. *Jezik i mir cheloveka*. Moskva.

Berdyayev, N. A. 2005. *Filosofija svobodi*. Moskva.

Fedotov, G. P. *Rossija i svoboda*: <http://www.vehi.net/fedotov/svoboda.html>.

Kolesov, V. V. 2000. *Drevnjaja Rusj: nasledie v slove*. SPb.

Maslova, V. A. 2008. *Vvedenie v kognitivnuju lingvistiku*. Moskva.

Maslova, V. A. 2004. *Socialjne ponjatija i otnoshenija – svoboda, volja, druzhba, vojna*. Kognitivna lingvistika, Minsk.

Serbinnenko, V. V. 2006. *Russkaja filosofija*. Moskva.

Slyshkin, G. G. 2004. *Lingvokulturnie koncepti i metakoncepti*. Volgograd.

Stepanov, Ju. S. Konstanti. 1998. *Slovarj russoj kulturi*, Moskva.

Vezhbitskaya, A. *Ponimanie kultur cherez posredstvo kljuchevih slov*.

**Стеванович Светлана Васильевна,
Чуева Екатерина Николаевна**

Особенности концепта *слобода* у руској рок поезији

Објекат истраживања у овом чланку бива концепт *слобода*, вишезначан у руској националној слици света. У когнитивној лингвистици постоје радови у којима се описују специфичности концепта *слобода* у контексту руског националног језичког поимања света (В. А. Маслова, В. В. Колесов, А. Вежбицкая). Циљ нашег истраживања састојао се у утврђивању специфичности концепта *слобода* у руској рок поезији. Можемо рећи да овде изучавани концепт досад није био разматран са датог аспекта.

Често се слобода од стране руског народа поима као *безграничје*, и бива негативно конотирана. То је приметио филозоф И. С. Аксаков, тврдећи да политичка активност народа умањује његову духовну слободу. Историчари Г. П. Федотов и А. Амалрик говоре у својим радовима о неприхватању и несхватању од стране руског народа оне слободе која обавезује на одговорност, а коју човек не жели да преузме на себе. Нарочито тумачење *слобода* је добила у радовима које је писао Н. А. Бердяев. Он тумачи појам слободе са религиозног аспекта и сматра да човек уистину може постати слободан само ако прихвати све хришћанске законе.

Зализняк А. А., Левонтина И. Б. и Шмелёв А. Г. у тексту *Ключевые идеи русской языковой картины мира* примећују да у самој руској језичкој слици света концепт *слобода* није толико значајан, тумачећи то склоношћу руског човека да фаталистички перципира живот и да, сходно томе, остане без одговорности. Међутим, у новије време се појам *слобода* активно користи у најразличитијим сферама: наша је земља у области политике одавно проглашена демократском државом, многи рекламни слогани позивају на слободу и ослобађање [*Свободный стиль свободных людей* (одећа *O'stin*), *Свобода от жажды* (напитак *Sprite*), *Быстрая свобода для носа* (медикамент *Тизин*), *Свобода общения* (мобилни оператер *МТС*)], и тако даље.

Као материјал за ово истраживање послужили су текстови 50 песама неколико рок група: *Ария*, *Люмен*, *Кипелов*, *Гражданская оборона*, *Науш*, *Тараканы* и др. Концепт *слобода* добија у текстовима рок певача нова значења, неуобичајена за општу националну слику света. Следећа значења се не разилазе са речничким дефиницијама:

1. Слобода – то је политичка независност грађанина у оквиру државе; карактеристика текстова у области рок музике јесте иронично перципирање политичке слободе као фикције.
2. Слобода – то је неограничени простор.

3. Слобода – то је могућност самоопредељења и неприхватање друштвених стереотипа.
4. Слобода – то је независност од унутрашњих комплекса и ограничења.
5. Слобода – то је апсолутна вредност.

Следеће особине концепта *слобода* постале су специфичне за рок поезију:

1. Слобода се асоцијативно везује за смрт. Човек, живећи у друштву, бива стално ограничен различитим факторима, почев од физичких закона. Са те тачке гледишта смрт се појављује у улози апсолутне слободе, као појава која човека ослобађа свих ограничења: страсти, закона, друштва и, чак, његове сопствене физиологије.
2. Слобода – то је ослобађање од стварности помоћу наркотичких средстава. Често рок музичари под стремљењем ка слободи подразумевају употребу психогених супстанци, алкохола или других средстава која им служе за удаљавање од реалности. (Негде се та значења пресецају са поимањем *слобода = смрт*).
3. Слобода – то је материјална обезбеђеност. Понекад се у текстовима рок музичара слобода поима као материјална обезбеђеност, али како се у рок култури материјална добра не јављају као објекат обожавања, концепт *слобода*, када се употребљава у том смислу, прибавља ироничну нијансу и одричну конотацију.

У рок поезији, слобода не само што се тумачи на особен начин него се често доводи и у асоцијативну везу са неким физичким објектом, који карактеришу одређене особине и укус. Вероватно да је у рок текстовима репрезентација концепта *слобода* као материјалног ентитета, углавном течног или гасовитог, повезана са корелацијом слободе и таквих животно важних елемената као што су вода (*нам свободу по капле прописали врач*) и ваздух (*это вечной свободы дурманящий вдох*).

Осим тога, апстрактни појам *слобода* често у рок поезији бива делимично или потпуно *оличен*, при чему је у највећем броју случајева слобода представљена као жена, што је, пре свега, у вези са граматичким обликом саме лексеме *слобода*.

Психоллингвистички експеримент, спроведен међу представницима рок културе (било је анкетирано 50 људи, узраста од 14 до 29 година), показао је да се тумачење слободе са њиховог аспекта умногоме поклапа са речничким значењима ове лексеме и да не одражава особит поглед на свет. Могуће је овакве резултате објаснити тиме што смернице дате субкултуре за већи део омладине не представљају стабилан систем мишљења.